4 - Naknada

Koji je postupak za traženje odštete od počinitelja (npr. zasebna parnica, privatna tužba, spojeni građanski i kazneni postupak)?

Ako imate status privatnog tužitelja, nadoknadu štete možete zatražiti podnošenjem građanske tužbe u okviru istog kaznenog postupka ili možete odgoditi taj zahtjev do završetka kaznenog postupka. Ako su te dvije pravne radnje odvojene, građanska tužba ne može se podnijeti prije nego kazneni postupak završi.

Isto tako u postupku možete prisustvovati jedino kao oštećena stranka koja neće imati nikakav status u postupku. Ako nadoknadu štete ne tražite u svojstvu oštećene stranke, javni će tužitelj podnijeti građansku tužbu u vaše ime. Ako sud optuženika proglasi nedužnim ili vam ne dodijeli nadoknadu štete, odštetu uvijek možete tražiti putem građanskog postupka.

Građanskopravna odgovornost optuženika obuhvaća povrat imovine, popravak štete i nadoknadu štete, među ostalim štete prouzročene vašem partneru i vašoj djeci.

Možete dobiti i odštetu od države.

Uredi za potporu žrtvama kaznenih djela tijelo su zaduženo za pomoć žrtvama kaznenih djela u prekograničnim situacijama, u slučajevima kad je kazneno djelo koje ste pretrpjeli počinjeno u državi članici Europske unije koja nije Španjolska, a vaše je uobičajeno boravište u Španjolskoj. U slučajevima kaznenih djela terorizma u prekograničnim situacijama, tijelo zaduženo za pomoć je Ministarstvo unutarnjih poslova preko svoje Glavne uprave za potporu žrtvama terorizma.

Općenito, osim za kaznena djela terorizma, tijelo zaduženo za pomoć surađivat će pri pokretanju i vođenju postupaka za dodjelu potpore od države članice u kojoj je kazneno djelo počinjeno kako biste kao podnositelj zahtjeva iz Španjolske mogli zatražiti odštetu od države na čijem je državnom području kazneno djelo počinjeno.

U tu će vam svrhu uredi za potporu žrtvama kaznenih djela kao podnositelju zahtjeva za potporu pružiti sljedeće informacije:

- informacije o mogućnostima traženja financijske pomoći ili odštete, potrebnim postupcima ili obrascima, među ostalim o tome kako se ti obrasci moraju ispuniti, te o popratnoj dokumentaciji koja može biti potrebna
- opće smjernice o tome kako ispuniti zahtjeve za dodatne informacije.

Osim toga, uredi za potporu žrtvama kaznenih djela kao tijelo zaduženo za pomoć moraju učiniti sljedeće:

- vaš zahtjev i popratnu dokumentaciju te svu dokumentaciju koja može prema potrebi biti naknadno zatražena proslijediti tijelu nadležnom za donošenje odluka koje je imenovala država na čijem je državnom području kazneno djelo počinjeno
- surađivati s tijelom nadležnim za donošenje odluka ako to tijelo u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom odluči saslušati podnositelja zahtjeva ili bilo koju drugu osobu.

Tijelo nadležno za donošenje odluka je Glavna uprava za troškove osoblja i državne mirovine pri Ministarstvu gospodarstva, ako se zahtjev za državnu potporu utvrđenu zakonom obrađuje preko tijela zaduženog za pomoć u državi u kojoj podnositelj zahtjeva ima uobičajeno boravište.

Tijelo nadležno za donošenje odluka mora vas kao podnositelja zahtjeva za potporu i tijelo zaduženo za pomoć

obavijestiti o sljedećem:

- primitku zahtjeva za državnu potporu, tijelu koje pokreće postupak, vremenskom okviru za donošenje odluke i, ako je to moguće, očekivanom datumu donošenja odluke o zahtjevu
- odluci o okončanju postupka.

Kad je riječ o kaznenim djelima terorizma Ministarstvo unutarnjih poslova (Glavna uprava za potporu žrtvama terorizma) djelovat će kao tijelo zaduženo za pomoć u slučajevima kad je kazneno djelo koje ste pretrpjeli počinjeno u državi članici Europske unije koja nije Španjolska, a uobičajeno je boravište podnositelja zahtjeva za potporu (tj. vas) u Španjolskoj kako biste, prema potrebi, iz Španjolske mogli zatražiti odgovarajuću odštetu od države na čijem je državnom području kazneno djelo počinjeno. Radnje koje mora poduzeti Glavna uprava za potporu žrtvama kao tijelo zaduženo za pomoć ili tijelo nadležno za donošenje odluka istovjetne su onima iz djelokruga Glavne uprave za troškove osoblja i državne mirovine pri Ministarstvu gospodarstva.

Sud je naredio počinitelju da mi plati odštetu/naknadu. Kako mogu biti siguran da će počinitelj platiti odštetu/naknadu?

Država će platiti svu potporu ili njezin dio ako je počinitelj proglašen djelomično nesolventnim.

Prava koja polažete protiv stranke koja snosi građanskopravnu odgovornost za kazneno djelo prijeći će na državu, do punog iznosa privremene ili konačne potpore koja vam je odobrena kao žrtvi ili primatelju.

Država može protiv stranke koja snosi građanskopravnu odgovornost za kazneno djelo pokrenuti pravnu radnju za povrat kako bi zatražila potpunu ili djelomičnu nadoknadu odobrene potpore.

Ta će se pravna radnja provoditi, prema potrebi, putem upravnog postupka za naplatu i primjenjivat će se, među ostalim, u sljedećim slučajevima:

- ako je u pravomoćnoj sudskoj odluci zaključeno da nije počinjeno kazneno djelo
- ako je vama kao žrtvi i vašim korisnicima isplaćena puna ili djelomična naknada za pretrpljenu štetu u razdoblju od tri godine nakon dodjele potpore
- ako je potpora dobivena na temelju dostavljanja lažnih ili namjerno nepotpunih informacija ili na bilo koji drugi prijevarni način te namjernog izostavljanja činjenica koje bi dovele do odbijanja ili smanjenja zatražene potpore
- ako je iznos odštete dodijeljene na temelju presude niži od iznosa privremene pomoći.

Ta će se pravna radnja pokrenuti uključivanjem države u kazneni ili građanski postupak koji je u tijeku, ne dovodeći u pitanje građansku tužbu koju može podnijeti javni tužitelj.

Ako počinitelj ne plati, može li mi država isplatiti predujam za odštetu/naknadu? Pod kojim uvjetima?

Država će platiti svu potporu ili njezin dio ako je osoba osuđena zbog kaznenog djela proglašena djelomično nesolventnom.

Prije donošenja pravomoćne sudske odluke o završetku kaznenog postupka privremena pomoć može se odobriti samo ako je dokazana teška financijska situacija u kojoj ste se našli kao žrtva ili korisnik.

Privremenu pomoć možete zatražiti nakon što se prijavili događaje nadležnim tijelima ili ako je kazneni postupak na temelju tih događaja pokrenut po službenoj dužnosti.

Imam li pravo na odštetu od države?

Možete dobiti odštetu od države.

U Španjolskoj je na snazi sustav za potporu žrtvama kaznenih djela s elementima nasilja počinjenih s namjerom koja su počinjena u Španjolskoj, a posljedica im je tjelesna ozljeda ili teško oštećenje fizičkog ili mentalnog zdravlja. Potpora se dodjeljuje i žrtvama kaznenih djela protiv spolne slobode, čak i ako ta kaznena djela nisu počinjena

primjenom nasilja.

Općenito se financijskom pomoći utvrđenom zakonom možete koristiti ako ste u trenutku počinjenja kaznenog djela državljanin Španjolske ili neke druge države članice Europske unije ili, ako se nijedna od tih kategorija ne primjenjuje na vas, imate uobičajeno boravište u Španjolskoj ili ste državljanin druge države koja na svojem državnom području dodjeljuje sličnu pomoć španjolskim državljanima.

U slučaju smrti prethodno navedene zahtjeve u pogledu državljanstva ili boravišta moraju ispunjivati korisnici, a ne preminula osoba.

U slučaju teške tjelesne ozljede ili teškog oštećenja fizičkog ili mentalnog zdravlja status korisnika imat će izravne žrtve, tj. osobe koje su pretrpjele ozljede ili štetu.

U slučaju smrti status korisnika imat će neizravne žrtve, koje mogu biti sljedeće osobe:

- bračni drug preminule osobe, pod uvjetom da nisu bili zakonski rastavljeni, ili osoba koja je s preminulom osobom trajno živjela u odnosu sličnom braku barem dvije godine prije njezine smrti, osim ako su imali djecu jer će tada sâm zajednički život biti dovoljan uvjet za dobivanje statusa. To uključuje i djecu dotičnih osoba, čak i ako nisu potomci preminule osobe, pod uvjetom da su financijski ovisili o njoj i s njom zajedno živjeli.

Korisnici ni u kojem slučaju ne mogu biti osobe kojima je izrečena osuđujuća presuda zbog ubojstva s namjerom u bilo kojem obliku, ako je preminula osoba bila njihov bračni drug ili osoba s kojom su bili u stabilnom odnosu sličnom braku

- potomak preminule osobe koji je ovisio o toj osobi i živio s njom, pri čemu se maloljetni potomci ili punoljetni potomci s invaliditetom automatski smatraju financijski ovisnima o toj osobi
- roditelj preminule osobe koji je financijski ovisio o toj osobi, pod uvjetom da nema osoba koje su obuhvaćene prethodno navedenim kategorijama
- roditelji maloljetne osobe koja je preminula kao izravna posljedica kaznenog djela isto se tako smatraju neizravnim žrtvama u svrhe financijske pomoći utvrđene španjolskim pravom.

Ozljede na temelju kojih žrtve imaju pravo dobiti financijsku pomoć one su ozljede kojima se oštećuje tjelesni integritet ili fizičko ili mentalno zdravlje i koje osobu koja ih je pretrpjela onesposobljuju privremeno, na više od šest mjeseci, ili trajno, uz stupanj invaliditeta od barem 33 %.

Opće je pravilo da dodjeljivanje pomoći ovisi o donošenju pravomoćne sudske odluke o završetku kaznenog postupka. Uzimajući u obzir vremenske okvire za donošenje odluke u kaznenopravnim predmetima, u pravu je predviđena mogućnost dodjeljivanja privremene pomoći prije donošenja pravomoćne sudske odluke o završetku kaznenog postupka, uzimajući u obzir tešku financijsku situaciju žrtve kaznenog djela ili njihovih korisnika. Privremena pomoć može se zatražiti nakon što je žrtva prijavila događaje nadležnim tijelima ili, ako su kazneni postupak pokrenula nadležna tijela, bez potrebe za podnošenjem prijave.

Iznos pomoći ni u kojem slučaju ne može biti veći od iznosa odštete utvrđenog u presudi.

U slučaju smrti maloljetne osobe ili osobe s invaliditetom koja je izravna posljedica kaznenog djela, roditelji ili skrbnici maloljetne osobe imat će pravo na pomoć koja se sastoji od nadoknade troškova pogreba koje su u stvarnosti platili do granične vrijednosti utvrđene zakonom.

U slučajevima kaznenih djela protiv spolne slobode kojima je prouzročeno oštećenje mentalnog zdravlja žrtve iznosom pomoći pokrit će se troškovi terapeutskog liječenja koje žrtva može sama odabrati, pri čemu je najveći iznos utvrđen zakonom.

Općenito je rok za podnošenje zahtjeva za pomoć jedna godina od trenutka počinjenja kaznenog djela. Taj će se rok privremeno obustaviti nakon što se pokrene kazneni postupak i nastavit će se nakon što je donesena pravomoćna sudska odluka i žrtva je o njoj obaviještena.

Pomoć se ne može dobiti ako vrijedi sljedeće:

- dodijeljena je odšteta na temelju presude. Međutim, cijela će pomoć ili njezin dio biti isplaćen ako je počinitelj proglašen djelomično nesolventnim

- dodijeljena je odšteta ili pomoć iz privatnog osiguranja te subvencije iz socijalnog osiguranja koje se mogu primjenjivati na temelju žrtvine privremene nesposobnosti za rad. Međutim, pomoć će biti isplaćena korisniku privatnog osiguranja ako je iznos dodijeljene odštete na temelju tog osiguranja niži od iznosa utvrđenog u presudi
- takva se pomoć ni u kojem slučaju neće dobiti ako je dodijeljena odšeta za žrtve oružanih skupina i terorista.

Pomoć se može dobiti ako vrijedi sljedeće:

- u slučaju trajnog invaliditeta ili smrti žrtve, ako korisnik prima bilo kakvu državnu mirovinu na koju ima pravo
- ako prima socijalnu pomoć predviđenu u članku 27. Organskog zakona br. 1/2004 od 28. prosinca 2004. o sveobuhvatnim mjerama zaštite od rodno uvjetovanog nasilja (*Ley Orgánica 1/2004 de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género*).

Pomoć za trajni invaliditet ne može se primati istodobno s pomoći za privremenu nesposobnost za rad.

Za obradu zahtjeva za državnu potporu utvrđenu zakonom i odlučivanje o njima nadležna je Glavna uprava za troškove osoblja i državne mirovine pri Ministarstvu gospodarstva i financija, za žrtve svih kaznenih djela osim žrtava terorizma za koje je nadležno Ministarstvo unutarnjih poslova (Glavna uprava za potporu žrtvama terorizma).

Ako ste žrtva terorizma, na raspolaganju je niz oblika državne potpore namijenjene žrtvama terorizma kojom im se nadoknađuje šteta prouzročena takvim vrstama kaznenih djela, pod uvjetom da postoji potpuna povezanost između terorističkog čina i pretrpljene štete.

Sljedeći oblici štete ispunjuju uvjete za nadoknadu:

- tjelesne ozljede, fizičke i mentalne, te troškovi medicinskog liječenja, proteza i operacija.

Ti će se troškovi platiti ozlijeđenoj osobi samo ako nisu u cijelosti ili djelomično pokriveni iz javnog ili privatnog sustava socijalne skrbi

- materijalna šteta nastala na domovima fizičkih osoba ili ona koja je nastala u trgovačkim ili industrijskim objektima, sjedištima političkih stranaka, sindikata i socijalnih organizacija
- troškovi privremenog smještaja dok se izvode popravci na mjestima uobičajenog boravišta fizičkih osoba
- šteta nastala na osobnim vozilima te šteta na vozilima koja se upotrebljavaju za kopneni prijevoz osoba ili robe, osim vozila u javnom vlasništvu.

Odšteta za navedene štete, osim za tjelesne ozljede, bit će sporedna u odnosu na odštetu koju je neko drugo javno tijelo utvrdilo za iste predmete ili odštete koje proizlaze iz ugovorâ o osiguranju. U tim će se slučajevima nadoknaditi svaki iznos koji može proizlaziti iz razlike između iznosa koji su isplatila ta tijela javne uprave ili osiguravajuća društva i službenog utvrđenog iznosa.

Iznos odštete odredit će se na temelju prouzročene štete (težina ozljeda i vrsta invaliditeta koji prouzroče, smrt itd.).

Ostala pomoć:

- za potrebe obrazovanja: ako su posljedica terorističkog čina osobne ozljede od posebnog značaja za učenike, njihove roditelje ili skrbnike, ili ako ih te ozljede onesposobe za obavljanje njihovog redovitog zanimanja
- neposredna psihološka pomoć i savjetovanje za žrtve i članove njihovih obitelji
- izvanredna pomoć za ublažavanje iznimnih situacija osobnih ili obiteljskih potreba žrtava koje nisu pokrivene redovitom pomoći ili nisu pokrivene u dostatnoj mjeri.

Korisnici pomoći:

- ako je riječ o ozljedi, ozlijeđene osobe
- ako je riječ o smrti:
    - bračni drug preminule osobe
    - nevjenčani partner s kojim je preminula osoba živjela barem dvije godine

- nevjenčani partner s kojim je preminula osoba imala djecu
- roditelji preminule osobe ako su financijski ovisili o toj osobi. Ako preminula osoba nije imala roditelje, onda sljedećim redoslijedom: njezina unučad, braća i sestre te djedovi i bake koji su financijski ovisili o njoj
- ako nema osoba koje su obuhvaćene prethodnim kategorijama, potomci (odnosno roditelji, ako nema djece) koji nisu financijski ovisili o preminuloj osobi.

Općenito je rok za podnošenje zahtjeva za odštetu zbog osobne ili materijalne štete jedna godina od datuma kada je šteta nastala.

Ured za pružanje informacija i potporu žrtvama terorizma pri Nacionalnom kaznenom i upravnom sudu (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional*) u suradnji s Glavnom upravom za potporu žrtvama terorizma pri Ministarstvu unutarnjih poslova pomoći će vam kao žrtvi terorizma tijekom postupka traženja odštete pri dobivanju potvrda o pravomoćnosti presuda, naloga za neizvršenje građanskopravne odgovornosti i drugih dokumenata nužnih za obradu pomoći.

Imam li pravo na naknadu u slučaju da počinitelj ne bude osuđen?

U pravomoćnoj presudi u kaznenom postupku, protiv koje se ne može podnijeti žalba, mora biti dokazano da se smrt, tjelesne ozljede i teško oštećenje fizičkog ili mentalnog zdravlja smatraju kaznenim djelom s elementima nasilja počinjenim s namjerom te će se, u skladu s tim, morati utvrditi i odgovarajuća odšteta.

Kako biste podnijeli zahtjev za financijsku pomoć, zahtjevu morate priložiti primjerak pravomoćne sudske presude o završetku kaznenog postupka, neovisno o tome je li riječ o presudi, presudi zbog ogluhe ili odluci o zaključenju predmeta zbog smrti počinitelja ili odluci o odbacivanju predmeta.

Iznos odobrene pomoći ni u kojem slučaju ne smije biti veći od iznosa odštete utvrđenog u presudi.

Imam li pravo na hitnu isplatu u očekivanju odluke o mojem zahtjevu za naknadu?

Prije donošenja pravomoćne sudske odluke o završetku kaznenog postupka može se odobriti privremena pomoć samo ako su predočeni dokazi teške financijske situacije u kojoj ste se našli vi kao žrtva ili vaši korisnici.

Privremenu pomoć možete zatražiti nakon što se prijavili događaje nadležnim tijelima ili ako je kazneni postupak na temelju tih događaja pokrenut po službenoj dužnosti.

> Posljednji put ažurirano: 24/06/2025

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.